

Markeringen voor bestraling

Het plaatsen van coils

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Binnenkort gaat u bestraald worden. Om de precieze plaats van de bestraling te kunnen vaststellen, krijgt u eerst deze behandeling. Wij bellen u voor het maken van een afspraak. Soms is de afspraak al gemaakt door uw longarts.

In deze folder leest u meer over deze behandeling.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een onderzoek of behandeling krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Doel van de behandeling

Waarom zijn markeringen nodig?

Een bestraling moet zeer nauwkeurig uitgevoerd worden. Zo wordt voorkomen dat er ook gezond weefsel wordt bestraald. Tijdens het bestralen mag u daarom niet bewegen. Bij het bestralen van longen is dat extra lastig, want tijdens het ademen bewegen uw longen. U kunt dat niet voorkomen.

Coils

Om uw longen heel nauwkeurig te kunnen bestralen, worden er vooraf markeerpunten gemaakt. Het gebied dat bestraald gaat worden, wordt dan 'afgezet' met metalen punten: coils. Dit zijn kleine stukjes opgerold metaaldraad met een doorsnede van enkele millimeters.

De coils worden via uw lies in een bloedvat in uw long geplaatst en blijven daar zitten. Het bestralingstoestel herkent deze markeringen en kan tijdens het bestralen ‘meebewegen’ met uw ademhaling.

Minder bestralingen nodig

Vergeleken met de ‘gewone’ manier van bestralen, kan er door coils te gebruiken, heel nauwkeurig worden bestraald. Ook kan er in hoge doseringen worden bestraald. Daardoor zult u veel minder bestralingen nodig hebben.

Voorbereiding

Medicijnen

Gebruikt u de bloedverdunnende medicijnen Sintrommitis (acencoumarol), Marcoumar (fenprocoumon) of NOAC’s (nieuwe orale anti coagulantia)? Dan moet u **in overleg met uw specialist** enkele dagen voor de behandeling stoppen met het innemen van deze medicijnen. Alle andere bloedverdunnende medicijnen kunt u zoals gebruikelijk innemen.

Bent u overgevoelig voor jodium of contrastmiddelen? Wilt u dit dan vóór de behandeling doorgeven aan uw behandelend arts of verpleegkundige?

Nuchter zijn

U mag vanaf 3 uur voor aanvang van de behandeling niet meer eten. U mag wel drinken en vloeibaar voedsel gebruiken, zoals vla, pap of bouillon.

Als u medicijnen gebruikt, mag u deze gebruikelijk innemen.

Meenemen naar het ziekenhuis

We vragen u om het volgende mee te nemen naar het ziekenhuis:

- Een uitdraai van uw actuele medicijngebruik. Dit overzicht kunt u gratis bij uw apotheek opvragen.
- Indien van toepassing: uw eigen insulinepen.

U hoeft *niet* mee te nemen:

- Pyjama. U krijgt een schortje aan van het ziekenhuis
- Eten en drinken. Dit krijgt u in het ziekenhuis.

Adviezen

- U krijgt na de behandeling soms een drukverband, waardoor u uw broek niet goed dicht kunt krijgen. Daarom raden we u aan om makkelijk zittende en wijde kleding te dragen.
- We raden u aan om sieraden thuis te laten op de dag van de behandeling. Dan kunt u ze in het ziekenhuis ook niet kwijtraken.

Vervoer

Na de behandeling mag u zelf geen voertuig besturen. Ons advies is om vooraf iemand te vragen die u op de afdeling op kan halen.

Zwangerschap

Als u **zwanger** bent of denkt het te zijn, wilt u dan contact opnemen met uw behandelend arts? U hoort dan of de behandeling door kan gaan.

De opname

U meldt zich op het afgesproken tijdstip op de afgesproken afdeling.

Ter voorbereiding op de behandeling scheert de verpleegkundige uw liezen. Ook krijgt u een infuusnaaldje in uw arm. Als u zenuwachtig bent mag u aan de verpleegkundige een rustgevend tabletje vragen.

De behandeling

Opzoeken longslagader

De behandeling wordt uitgevoerd in het operatiecomplex. De arts die de behandeling uitvoert is niet uw eigen arts, maar een interventie-radioloog die gespecialiseerd is in dit soort behandelingen. De radioloog wordt geassisteerd door twee gespecialiseerd laboranten.

Tijdens de behandeling ligt u op rug op de onderzoekstafel. Eerst wordt uw huid gedesinfecteerd. Daarna krijgt u een steriel laken over u heen. De behandeling wordt uitgevoerd onder plaatselijke verdoving.

De interventie-radioloog zoekt met echografie de liesader op en prikt deze aan met een naald. Vervolgens plaatst hij een toegangsbuisje (een zogeheten sheath) in de ader.

Door dit buisje schuift hij een dunne katheter (een dun slangetje) in uw bloedbaan. Met de katheter zoekt hij de longslagader op.

Wanneer de katheter op de juiste plek ligt, spuit hij contrastmiddel door de katheter en worden er opnames gemaakt.

Plaatsen van de coils

Aan de hand van de gemaakte opnames, bepaalt de interventie-radioloog waar de markeringen moeten komen. De coils worden daarna via de katheter in uw longen geplaatst. Met röntgen-doorlichting wordt het plaatsen van de coils nauwkeurig gevolgd. Meestal worden er drie tot vier coils geplaatst.

Tijdens het plaatsen moet u soms met uw armen omhoog liggen, zodat de interventie-radioloog goed kan zien waar de katheter is. Als dat lastig voor u is, helpt de laborant u hierbij.

Zodra de coils zijn geplaatst, wordt de katheter weer verwijderd. De aangeprikte plaats wordt een paar minuten dichtgedrukt en afgedekt met een pleister.

Het onderzoek duurt meestal 1 tot 1½ uur. Soms duurt het wat langer.

Na de behandeling

Na het onderzoek wordt u teruggebracht naar de verpleegafdeling. U moet 1 tot 2 uur plat blijven liggen. De verpleegkundige controleert regelmatig uw bloeddruk, polsslag, temperatuur en het drukverband.

Eten en drinken

Op de afdeling mag u alles weer eten en drinken. Het is belangrijk om na de behandeling extra veel te drinken: des te sneller plast u het contrastmiddel uit.

Mogelijke Complicaties

Bij elke ingreep bestaan er risico's, bijwerkingen of complicaties. Bij deze ingreep kunt u zich een aantal dagen minder fit voelen.

Bijvoorbeeld door moeheid en misselijkheid. Verder kunt u onderstaande klachten krijgen:

- Kleine bloeditstorting in de lies. Deze blauwe plek trekt vanzelf weg

Contrastmiddel

Voor deze behandeling gebruiken we jodiumhoudend contrastmiddel. Dit middel maakt bloedvaten beter zichtbaar. Voor de meeste mensen is het gebruik van contrastvloeistof ongevaarlijk. Binnen een paar uur plast u het weer uit. De arts dient de contrastvloeistof toe via de katheter. Het inspuiten kan gevoelig zijn. Ook kunt u het kort warm krijgen, of een beetje misselijk worden.

Bij een klein aantal patiënten ontstaat een allergische reactie, waar in de meeste gevallen geen behandeling voor nodig is. Hebt u ooit zo'n reactie gehad? Meld dit dan van tevoren bij uw behandelend arts.

Weer naar huis

Afhankelijk van de behandeling kunt u 30 minuten na de bedrust naar huis of blijft u nog een nachtje in het ziekenhuis. De nacht blijven gebeurt alleen maar in het geval van een ernstige complicatie. Het drukverband (als u deze heeft gekregen) blijft tot de volgende dag zitten.

Na de behandeling mag u zelf geen voertuig besturen. Wij raden u aan om te regelen dat iemand u komt ophalen. Ook wordt er aangeraden, als dit mogelijk is, dat u de eerste nacht niet alleen bent mochten er eventueel nog complicaties ontstaan. Deze zijn na te lezen in de folder die u krijgt op de afdeling Dagbehandeling, na uw behandeling.

We raden u aan om de eerste dagen na de behandeling rustig aan te doen. Vanaf de derde dag na de behandeling kunt u alle dagelijkse activiteiten weer hervatten.

Vervolgafspraken

Uw longarts is op de hoogte gebracht van de onderzoeksdatum en maakt voor u de vervolgafspraken voor uw bestralingen.

Tot slot

Als u verhinderd bent voor deze behandeling, wilt u dit dan zo snel mogelijk bellen naar de afdeling Radiologie, tel. (078) 654 26 72. De opengevallen plaats kunnen we dan voor een andere patiënt gebruiken.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan gerust naar de afdeling Radiologie, tel. (078) 654 26 72. Dat kan van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00-16.30 uur. We beantwoorden uw vragen graag.

Meer informatie over het Albert Schweitzer ziekenhuis en de verschillende onderzoeken en behandelingen vindt u op onze website www.asz.nl

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
december 2025
pavo 1073